

Sygn. akt I ACa 988/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Aleksandra Marszałek

Sędziowie: SSA Dariusz Kłodnicki (spr.)

SSO del. Katarzyna Wręczycka

Protokolant: Beata Grzybowska

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2017 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **S.A. we W.**

przeciwko **Ł. K. i T. J.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 4 stycznia 2017 r. sygn. akt I C 1580/15

1. oddala apelację;

2. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego Ł. K. 5.400 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;

3. zasądza od strony powodowej na rzecz pozwanego T. J. 4.050 zł tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

(...) S.A. we W. wniosła o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym domagając się nakazania Ł. K. i T. J., aby zapłacili na jej rzecz solidarnie kwotę 81.551,50zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 5.07.2012 r. oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powództwa podniosła, że w dniu 3.12.2010 r. zawarła z Ł. K. umowę leasingu nr (...), przy czym zabezpieczeniem ewentualnych roszczeń z niej wynikających był wystawiony przez niego weksel in blanco, poręczony przez T. J.. Wobec zaległości w opłatach leasingowych rozwiązała tą umowę, uzupełniła wystawiony do niej weksel na kwotę objętą żądaniem pozwu i wezwała pozwanego do jego wykupu w dniu 4.07.2012 r. Termin ten upłynął bezskutecznie. W toku dalszych negocjacji zaproponowała Ł. K. zawarcie nowych umów leasingu, dotyczących przedmiotów umowy, której rozliczenie jest przedmiotem niniejszej sprawy oraz dwóch innych rozwiązanych umów leasingu między stronami, pod warunkiem dokonania przez niego opłat wstępnych w łącznej wysokości 37.598,09 zł brutto. Wobec uiszczenia na ich poczet jedynie 10.444,40 zł i to z opóźnieniem, ostatecznie nie doszło do zawarcia między stronami tych umów.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 19.11.2013 r. – sygn. akt I Nc 832/13 Sąd Okręgowy we Wrocławiu orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwani wnieśli przeciwko niemu zarzuty domagając się jego uchylenia w całości oraz oddalenia powództwa i zasądzenia od strony powodowej na ich rzecz zwrotu kosztów procesu.

W ich uzasadnieniach podnieśli, że wbrew twierdzeniom powodowej spółki w wyniku zawarcia porozumienia, Ł. K. zawarł z nią nową umowę leasingową, stanowiącą odnowienie uprzednio zawartej umowy leasingowej, a zatem brak jest podstaw do dochodzenia roszczeń z umowy, która już wygasła. Podnieśli przy tym, że wypełnienie i posłużenie się przez stronę powodową wekslem, który miał zabezpieczać jej roszczenia z pierwotnie zawartej umowy, jest niezgodne z deklaracją wekslową, a zarazem pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego.

Wyrokiem z dnia 4.01.2017 r. – sygn. akt I C 1585/15, Sąd Okręgowy we Wrocławiu uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany przez ten Sąd w dniu 19.11.2013 r. pod sygn. akt I Nc 832/13 w całości i powództwo oddalił (pkt I) oraz zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanego T. J. 7.475 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt II).

Postanowieniem z dnia 9.02.2017 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu uzupełnił niniejszy wyrok w ten sposób, że w punkcie III zasądził od strony powodowej na rzecz Ł. K. 3.060 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

W zakresie istotnym dla rozstrzygnięcia niniejszego procesu, Sąd Okręgowy poczynił następujące ustalenia faktyczne.

W dniu 3.12.2010 r. (...) S.A. we W. - jako leasingodawca, zawarła z Ł. K., prowadzącym działalność gospodarczą pod firmą (...) - jako leasingobiorcą, umowę leasingu operacyjnego nr (...) (umowa leasingu nr (...)), której przedmiot stanowiły urządzenia chłodnicze – wyposażenia nowej restauracji za cenę 40.892 zł netto. Została ona zawarta na okres 60 miesięcy tj. do dnia 17.02.2015 r. Strony ustaliły opłatę wstępną, płatną w dacie zawarcia umowy w kwocie 10.223 zł netto + 22% VAT tj. 12.472,06 zł brutto.

Tytułem zabezpieczenia należytego wykonania umowy Leasingobiorca wystawiał weksel in blanco, który Leasingodawca mógł wypełnić w przypadku nieterminowego wnoszenia opłat leasingowych lub innych należności z tej umowy wynikających, na sumę odpowiadającą wielkości zadłużenia Leasingobiorcy wobec Leasingodawcy. Zasady wypełnienia przez Leasingodawcę weksla in blanco regulowała deklaracja wekslowa, stanowiąca załącznik do umowy leasingu.

Pismem z dnia 9.09.2011 r. strona powodowa wezwała pozwanego Ł. K. do uregulowania należności w kwocie 839,51 zł, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 23.09.2011 r., pod rygorem rozwiązania umowy w trybie natychmiastowym.

W związku ze zwłoką w zapłacie opłaty leasingowych, w dniu 14.10.2011 r. strona powodowa wystosowała do pozwanego Ł. K. wypowiedzenie tej umowy, pod warunkiem zawieszającym – uiszczenia, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 28.10.2011 r. pełnej kwoty zaległości, tj. 2.057,22 zł wraz z należnymi odsetkami oraz kwoty 1.230 zł tytułem opłaty manipulacyjnej za wyznaczenie dodatkowego, ostatecznego terminu płatności.

Strona powodowa poinformowała pozwanego, iż w przypadku ziszczenia się powyższego warunku, nastąpi rozwiązanie umowy leasingu ze skutkiem od dnia następującego po dniu wyznaczonym jako ostateczny termin płatności. Jednocześnie strona powodowa poinformowała pozwanego, iż w takim przypadku: 1) dotąd wpłacone opłaty leasingowe nie będą podlegały zwrotowi, przedmiot leasingu podlega zwrotowi od Leasingodawcy;

2) brak zwrotu przedmiotu leasingu w określonym powyżej terminie spowoduje, iż zostanie on odebrany przez odpowiednio upoważnioną firmę windykacyjną na koszt Leasingobiorcy;

3) zgodnie z § 24 OWUL pozwany zobowiązany jest do zapłaty, w terminie 14 dni od dnia rozwiązania umowy, zaległych zafakturowanych opłat leasingowych oraz odszkodowania z tytułu rozwiązania umowy w wysokości wszystkich przewidzianych w umowie a niezapłaconych zdyskontowanych opłat leasingowych, a także kaucji gwarancyjnej,

powiększonych o poniesienie przez Leasingodawcę koszty windykacji, w wysokości co najmniej 15% kwoty zaległości, nie mniej niż 1.500 zł.

Strona powodowa podała również, iż przedmiot leasingu zostanie wystawiony do sprzedaży, a wysokość wymienionego wyżej odszkodowania zostanie pomniejszona o kwotę, jaką Leasingodawca uzyskał ze sprzedaży przedmiotu leasingu. W przypadku gdy sprzedaż przedmiotu leasingu nie nastąpi w ciągu 30 dni od dnia jego przejęcia przez Leasingodawcę, określone powyżej zobowiązanie pomniejszone zostanie o wartość przedmiotu leasingu określoną przez powołanego przez Leasingodawcę rzeczoznawcę, z zastrzeżeniem, iż w przypadku gdy uzyskana, w terminie późniejszym, kwota ze sprzedaży przedmiotu leasingu będzie niższa niż kwota z wyceny, pozwany zobowiązany jest do pokrycia brakującej różnicy.

Na dzień 14.10.2011 r. zadłużenie pozwanego Ł. K. z tytułu umowy leasingu nr (...) opiewało na kwotę 39.286,84 zł.

W dniu 5.04.2012 r. sprzęt w postaci urządzeń chłodniczych – wyposażenia nowej restauracji nr fab. (...) znajdował się w posiadaniu B. L. (1).

B. L. (1) zobowiązała się pisemnie do uregulowania zaległości z umowy nr (...) oraz umowy nr (...) oraz umowy nr (...) do dnia 31.12.2011r.

B. L. (1) nie zdołała wyrównać zaległej kwoty.

Pismem z dnia 5.06.2012r. strona powodowa wezwała pozwanego Ł. K. do zapłaty kwoty 81.551,50 zł, w terminie 14 dni od daty tego pisma.

Na żadaną kwotę składały się:

1. niezapłacone opłaty leasingowe w kwocie 3.390,08 zł;
2. inne zafakturowane należności w kwocie 319,80 zł;
3. noty odsetkowe w kwocie 58,51 zł;
4. odszkodowanie w kwocie 37.282,08 zł;
5. opłaty z tytułu opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu w kwocie 44.367,82 zł;
6. kwoty nierozliczone z dokumentami w wypłacone odszkodowania w wysokości 3.886,68 zł.

Pismem z dnia 20.06.2012 r. strona powodowa wezwała pozwanych do niezwłocznej zapłaty kwoty 81.551,50 zł tytułem należności z opiewającego na powyższą sumę weksla własnego, wystawionego przez pozwanego Ł. K., a poręczonego przez pozwanego T. J. na zabezpieczenie roszczeń z umowy leasingu nr (...) do dnia 4.07.2012r., który strona powodowa wypełniła na powyższą kwotę.

W dniu 4.02.2013 r. strona powodowa jako Wierzyciel, zawarła z pozwanym Ł. K. jako Dłużnikiem, porozumienie negocjacyjne w sprawie roszczeń z umów leasingu nr: (...) z dnia 3.12.2010r., (...) z dnia 3.12.2010r., (...) z dnia 3.12.2010r.

Zgodnie z §1 porozumienia strony ustaliły, że przedmiotem porozumienia jest określenie stosunków pomiędzy stronami na czas prowadzenia przez nie rokowań w sprawie ewentualnego zawarcia nowych umów leasingu, nie dłużej jednak niż do dnia 28.02.2013 r.

W myśl §2 ust. 1 strony zgodnie ustaliły, iż z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 i 3, Wierzycielowi przysługują wobec Dłużnika wymagalne wierzytelności o zapłatę należności z następujących umów leasingu, rozwiązanych wskutek wypowiedzenia przez Wierzyciela w związku z nieuiszczaniem opłat leasingowych w uzgodnionych terminach:

1. z umowy (...) - w łącznej kwocie 66.458,54 zł;
2. z umowy (...) - w łącznej kwocie 38.106,29 zł;
3. z umowy (...) - w łącznej kwocie 17.705,34 zł.

Zgodnie z ust. 2 § 2 kwoty zadłużenia z poszczególnych umów leasingu, wskazane w ust. 1, nie uwzględniały wartości przedmiotów leasingu, która to wartość, ustalona w przewidzianym umowami trybie, podlegała rozliczeniu z Dłużnikiem po dokonaniu przezeń zwrotu tych przedmiotów w sposób wskazany w ogólnych warunkach umów leasingu. Na dzień zawarcia niniejszego porozumienia Dłużnik pozostawał w posiadaniu przedmiotów leasingu bez tytułu prawnego.

W myśl §3 strony postanowiły podjąć rokowania w celu ewentualnego uzgodnienia warunków zawarcia nowych umów leasingu przedmiotów umów, wymienionych w § 2 ust.1.

Zgodnie z ust. 2 § 3 Dłużnik przyjął do wiadomości, że warunkiem zawarcia nowych umów leasingu jest w szczególności przedłożenie przezeń dokumentów i informacji, dotyczących sytuacji prawnej i ekonomicznej jego przedsiębiorstwa oraz pozytywna weryfikacja jego zdolności do należytego wykonania umowy, dokonana zgodnie z wymogami i kryteriami, stosowanymi przez Wierzyciela, a także ustanowienie wymaganych przez Wierzyciela zabezpieczeń.

Z kolei, w § 5 strony ustaliły, iż w braku odmiennych pisemnych ustaleń stron w formie aneksu do niniejszego porozumienia, porozumienie traci moc w każdym przypadku nie zawarcia nowych umów leasingu przez strony najpóźniej do dnia 28.02.2013 r., niezależnie od przyczyn, które by do tego doprowadziły.

W myśl ust. 2 § 5 porozumienie traciło moc także w przypadku:

1. odmowy zawarcia nowych umów leasingu przez Wierzyciela w związku z negatywnym wynikiem weryfikacji, o której mowa w § 3 ust. 2;
2. braku należytego współdziałania ze strony Dłużnika w toku rokowań, w tym nie przedstawienia przez niego wymaganych dokumentów i informacji w określonych przez Wierzyciela terminach, przedstawiania informacji nieprawdziwych lub niepełnych.

W przypadkach, o których mowa w ust. 2, porozumienie traciło moc z chwilą otrzymania przez Dłużnika zawiadomienia w tym przedmiocie, nie później jednak niż z upływem 7-go dnia od daty wysłania stosownego pisma listem poleconym na ostatnio pisemnie wskazany przez Dłużnika adres.

W dniu 15.02.2013 r. pozwany Ł. K. złożył wniosek o zawarcie umowy leasingu. W pkt 3 jako warunek umowy leasingu wskazano uiszczenie 25% opłaty wstępnej.

W dniu 25.02.2013 r. M. J. poinformował pozwanego Ł. K., iż otrzymał pozytywną decyzję na 3 umowy leasingowe.

W dniu 26.02.2013 r. M. J. poinformował pozwanego Ł. K., iż ma przygotowane i wydrukowane umowy leasingowe, proponując jednocześnie spotkanie na ich podpisanie i oględziny sprzętu. Wszystkie umowy zostały przygotowane przez Centralę strony powodowej.

M. J. umówił się z pozwanym Ł. K. na podpisanie nowych umów leasingu w (...). W trakcie spotkania obecny był M. J. oraz pozwany Ł. K..

W dniu 26.02.2013 r. strony zawarły umowę leasingu operacyjnego nr (...) wraz z umową rachunku bankowego.

Leasingodawca zobowiązał się nabyć i przekazać Leasingobiorcy na czas trwania umowy następujący przedmiot umowy leasingu: maszynę gastronomiczną, wyposażenie nowej restauracji. Przedmiot leasingu Leasingodawca zobowiązał się nabyć od (...) S.A. we W.. Została ona zawarta na 60 miesięcy tj. do dnia 26.02.2018 r.

Strony określiły opłatę wstępną, płatną w dacie zawarcia umowy leasingu w kwocie 16.614,64 zł netto, 20.436,01 zł brutto. Na jej poczet zalicza się kwotę w wysokości 20.436,01 złotych, którą Leasingobiorca uiścił Leasingodawcy tytułem kaucji wstępnej na poczet zabezpieczenia niniejszej umowy leasingu.

Terminy płatności opłat leasingowych przypadają w odstępach comiesięcznych, do 26 dnia każdego miesiąca, począwszy od 26.03.2013r.

Oplaty nr 2 – 59 strony ustaliły na kwotę 1.114,18 zł, a opłatę nr 60 na kwotę 1.114,18 zł plus kaucja gwarancyjna w kwocie 810,80 zł.

Zabezpieczenie umowy stanowił weksel in blanco oraz poręczenie wekslowe.

Podpisy na tej umowie za stronę powodową jako leasingodawcę, złożył pełnomocnik M. J. oraz jako leasingobiorca/ posiadacz rachunku pozwany Ł. K..

Załącznik nr 2 do ww. umowy stanowiła deklaracja wekslowa, zgodnie z którą weksel in blanco z klauzulą bez protestu, wystawiony przez pozwanego Ł. K. mógł zostać wypełniony w każdym czasie, na sumę odpowiadającą zobowiązaniu wynikającemu z tej umowy leasingu.

Poręczenia za wszelkie zobowiązania pozwanego (wystawcy weksła) wynikające z ww. umowy leasingu udzielili B. L. (1) i pozwany T. J..

W tym samym dniu strony zawarły także umowę leasingu operacyjnego nr (...) wraz z umową rachunku bankowego oraz umowę leasingu operacyjnego nr (...).

Zgodnie z pkt 1 umowy leasingu nr (...) Leasingodawca zobowiązał się nabyć i przekazać Leasingobiorcy na czas trwania umowy następujący przedmiot umowy leasingu: urządzenie chłodnicze wyposażenie nowej restauracji. Leasingodawca zobowiązał się nabyć od (...) S.A. we W.. Umowa leasingu została zawarta na 60 miesięcy, do dnia 26.02.2018 r..

Strony określiły opłatę wstępną, płatną w dacie zawarcia umowy leasingu w kwocie 9.526,57 zł netto, 11.717,68 zł brutto. Na poczet opłaty wstępnej, o której mowa w pkt 5, zalicza się kwotę w wysokości 11.717,68 zł, którą Leasingobiorca uiścił Leasingodawcy tytułem kaucji wstępnej na poczet zabezpieczenia niniejszej umowy leasingu. Terminy płatności opłat leasingowych przypadają w odstępach comiesięcznych do 26 dnia każdego miesiąca, począwszy od 26.03.2013r.

Oplaty nr (...) strony ustaliły na kwotę 572,09 zł, a opłatę nr (...) na kwotę 572,09 zł plus kaucja gwarancyjna w kwocie 6.973,45 zł.

Zabezpieczenie umowy stanowił weksel in blanco oraz poręczenie wekslowe.

Podpisy na tej umowie za stronę powodową złożył pełnomocnik M. J. oraz jako leasingobiorca/posiadacz rachunku pozwany Ł. K..

Załącznik nr 2 do ww. umowy stanowiła deklaracja wekslowa, zgodnie z którą weksel in blanco z klauzulą bez protestu, wystawiony przez pozwanego Ł. K. może zostać wypełniony w każdym czasie na sumę odpowiadającą zobowiązaniu wynikającemu z ww. umowy leasingu.

Poręczenia za wszelkie zobowiązania pozwanego (wystawcy weksła) wynikające z ww. umowy leasingu udzielili B. L. (1) i pozwany T. J..

Zgodnie z pkt 1 umowy leasingu operacyjnego nr (...) Leasingodawca zobowiązał się nabyć i przekazać Leasingobiorcy na czas trwania umowy następujący przedmiot umowy leasingu: wyposażenie – st. amort. 20% - G5.1 wyposażenie nowej restauracji. Przedmiot leasingu Leasingodawca zobowiązał się nabyć od (...) S.A. we W..

Według postanowień umowy, została ona zawarta na 60 miesięcy, do dnia 26.02.2018 r.. Strony określiły opłatę wstępną, płatną w dacie zawarcia umowy leasingu w kwocie 4.426,34 zł netto, 5.440,40 zł brutto. Na poczet opłaty wstępnej, o której mowa w pkt 5, zalicza się kwotę w wysokości 5.440,40 zł, którą Leasingobiorca uiszczył Leasingodawcy tytułem kaucji wstępnej na poczet zabezpieczenia niniejszej umowy leasingu.

Terminy płatności opłat leasingowych przypadają w odstępach comiesięcznych do 26 dnia każdego miesiąca, począwszy od 26.03.2013 r.

Opłaty nr 2 – 59 strony ustaliły na kwotę 296,83 zł, a opłatę nr 60 na kwotę 296,83 zł plus kaucja gwarancyjna w kwocie 216,00 zł.

Prawne zabezpieczenie umowy stanowił weksel in blanco oraz poręczenie wekslowe.

Podpisy na tej umowie za stronę powodową jako leasingodawcę złożył pełnomocnik M. J. oraz jako leasingobiorca/ posiadacz rachunku pozwany Ł. K..

Załącznik nr 2 do ww. umowy stanowiła deklaracja wekslowa, zgodnie z którą weksel in blanco, z klauzulą bez protestu, wystawiony przez pozwanego Ł. K. może być wypełniony w każdym czasie, na sumę odpowiadającą zobowiązaniu wynikającemu z ww. umowy leasingu.

Poręczenia za wszelkie zobowiązania pozwanego (wystawcy weksła) wynikające z ww. umowy leasingu udzielili B. L. (2) i pozwany T. J..

W tym samym dniu pozwany Ł. K. złożył wniosek o zawarcie pakietowego ubezpieczenia majątkowego pozostałych przedmiotów leasingu umowy nr (...).

Powyższe umowy zostały sporządzone w trzech egzemplarzach. Wszystkie egzemplarze każdej z umów M. J. przekazał do działu windykacji strony powodowej. Poręczenie wekslowe poręczyciele podpisywali w innym czasie.

Strona powodowa nie zwróciła pozwanym egzemplarza porozumienia, ani też egzemplarzy umów.

W dniu 8.03.2013 r. przedstawiciel strony powodowej M. J. drogą mailową wysłał pozwanemu Ł. K. 3 druki z danymi do przelewów opłaty wstępnej wskazując, iż umowy z lutego muszą się zakończyć najpóźniej w poniedziałek.

W dniu 12.03.2013r. M. J. przesłał pozwanemu Ł. K. skany umów, wskazując, iż brak opłaty wstępnej uniemożliwi realizację tych umów.

W dniu 18.03.2013 r. M. J. poinformował pozwanego Ł. K., iż kaucje nie wpłynęły.

W dniu 26.03.2013r. B. L. (1) wysłała e – mailem stronie powodowej potwierdzenie wpłaty.

Z tytułu umowy leasingu nr (...) pozwany dokonał wpłat w łącznej kwocie 24.340,46 zł.

Pismem z dnia 13.06.2013 r. strona powodowa poinformowała pozwanego Ł. K., iż w związku z niespełnieniem warunków porozumienia negocjacyjnego z dnia 4.02.2013 r. zostaną podjęte czynności zmierzające do odebrania przedmiotów leasingów i wyegzekwowania należności na drodze postępowania sądowo – egzekucyjnego.

Jednocześnie strona powodowa wskazała, iż dokonane w toku negocjacji wpłaty w dniu 18.03.2013 r. na kwotę 544 zł oraz w dniu 26.03.2013 r. na kwotę 5.000 zł, zaliczone zostaną na poczet zobowiązań związanych z rozliczenia umowy leasingu nr (...).

Pismem z dnia 28.08.2013 r. strona powodowa wezwała pozwanego Ł. K. do wydania będącej jego własnością rzeczy – urządzenia chłodniczego – wyposażenia restauracji (...) we W., przy ul. (...), wskazując jako miejsce zwrotu ww. rzeczy adres: W., ul. (...), a nadto, iż brak zwrotu tych rzeczy w terminie 7 dni od daty pisma spowoduje skierowanie sprawy na drogę postępowania sądowego bez dalszych wezwań. Pismo to pozwany odebrał w dniu 24.06.2013 r.

W odpowiedzi na nie pozwany Ł. K. wskazał, iż wyżej wskazany sprzęt znajduje się w restauracji (...), przy ul (...), a nadto iż faktyczną stroną umowy, korzystającą ze sprzętu restauracyjnego i która spłaciła w części zadłużenie jest podmiot prowadzący restaurację posiadający możliwość wydania sprzętu, w związku z czym korespondencja winna być kierowana do tegoż podmiotu.

Jednocześnie poinformował, że po przeprowadzonych negocjacjach w dniu 26.02.2013 r. zostały ponownie zawarte umowy na narzuconych przez Mocodawcę strony powodowej warunkach, nadto, iż wskazane przez stronę powodową umowy będące podstawą zwrotu i/lub rozliczenia nie są aktualne.

W odpowiedzi na powyższe pismo, strona powodowa poinformowała pozwanego Ł. K., iż treść jego pisma traktuje jako odmowę wykonania obowiązku określonego w § 27 ust. 1 umowy leasingu nr (...).

W konsekwencji, strona powodowa poinformowała, iż sprawy o zapłatę kwot, wynikających z rozliczenia tych umów skierowane będą na drogę sądowo – egzekucyjną bez dalszych wezwań, przy czym dokonane przez pozwanego Ł. K. wpłat z dnia 18.03.2013 r. w kwocie 5.440,40 zł oraz z dnia 26.03.2013 r. w kwocie 5.000 zł zaliczone będą na poczet zobowiązań z poszczególnych umów stosownie do zawiadomienia z dnia 13.06.2013r., zaś wobec niedokonania zwrotu leasingowanego sprzętu jego wartość nie pomniejszy na tym etapie kwoty tych zobowiązań.

Jednocześnie strona powodowa wskazała, iż:

1. nigdy nie doszło do zawarcia nowych umów leasingu przedmiotowego sprzętu, a to wobec nie dotrzymania przez pozwanego uzgodnionych warunków takiego rozwiązania;
2. przedmioty umów leasingu wydane zostały do używania wyłącznie pozwanemu na potrzeby działalności w ramach przedsiębiorstwa w określonym umową miejscu i strona powodowa nigdy nie wyrażała zgody na oddanie ich do używania osobom trzecim, a naruszenie zakazu umownego w tym zakresie, obowiązującego zgodnie z § 3 ust. 2 OWUL stanowi samoistną podstawę rozwiązania umowy leasingu ze skutkiem natychmiastowym.

Pismem z dnia 14.10.2013 r. Pozwany Ł. K. wniósł o umożliwienie spłaty należności z tytułu zawartych ze stroną powodową umów leasingowych o nr: (...) zawartych jako kontynuacja umów z 2010 r. oraz o umorzenie odsetek wynikających z umów zawartych ze stroną powodową.

W dniu 29.01.2014 r. (...) Sp. z o.o. złożyła stronie powodowej ofertę kupna sprzętu objętego powyższymi umowami leasingu.

W dniu 27.05.2014 r. pozwany Ł. K. oświadczył, iż jest zobowiązany do zapłaty należności wynikających z rozwiązanych umów leasingu nr: (...),(...),(...), a nadto, iż wyraża zgodę na sprzedaż przez stronę powodową przedmiotów ww. umów za łączną kwotę 33.710 zł netto, na rzecz (...) Sp. z o.o. z siedzibą we W., z zaliczeniem środków uzyskanych przez stronę powodową z tej sprzedaży na poczet jego zobowiązań wynikających z ww. umów.

W dniu 29.07.2014 r. strona powodowa jako Sprzedawca zawarła z (...) Sp. z o.o. jako Kupującym umowę sprzedaży, której przedmiot stanowiły ruchomości, będące przedmiotami rozwiązanych przez Sprzedawcę umów leasingu z dnia 3.12.2010 r. nr: (...), (...),(...)

Strony ustaliły łączną cenę przedmiotu sprzedaży na kwotę 33.710,00 zł netto, 41.463,30 zł brutto (§ 2 ust. 1).

W dniu 28.04.2015 r. strona powodowa wystosowała do pozwanego Ł. K. korektę rozliczenia umowy leasingu po sprzedaży przedmiotu leasingu, wskazując, iż winien zapłacić na jej rzecz kwotę 244.100,76 zł, na którą składało się odszkodowanie zgodnie z § 24 OWUL w kwocie 27.782,08 zł oraz opłata z tytułu opóźnienia w zwrocie przedmiotu leasingu w kwocie 216.318,68 zł.

W oparciu o poczynione ustalenia, Sąd Okręgowy uznał, że powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszym rzędzie wskazał, że nie dał wiary zeznaniom świadka M. J. w zakresie, w jakim zeznał on, że warunkiem zawarcia umów leasingowych było uiszczenie przez pozwaną opłaty wstępnej, bowiem pozostawało to w sprzeczności z treścią samych umów przygotowanych przez stronę powodową. Pozostałe dowody w tym z przesłuchania świadka B. L. (1), jak pozwaną oraz złożonych do akt dokumentów i ich kopii Sąd uznał za wiarygodne w całości, mając na uwadze, że wynikające z nich okoliczności wzajemnie się potwierdzały i ze sobą korelowały.

W ocenie Sądu w toku postępowania zostało wykazane, że strona powodowa jako leasingodawca działająca przez swojego pełnomocnika M. J. oraz pozwany jako leasingobiorca/posiadacz rachunku Ł. K. złożyli podpisy pod umowami leasingu z 2013 r. tj. (...),(...), (...), a tym samym złożyli oświadczenia woli objęte tymi dokumentami (art. 245 k.p.c. w zw. z art. 78 k.c.). Oświadczenia te zostały zawarte w jednym dokumencie dla każdej z umów, w związku z czym w myśl art. 78 k.c. doszło do zawarcia tych umów w formie pisemnej czynności prawnej, bez obowiązku ich dodatkowej wymiany między stronami tej czynności.

Podkreślił przy tym, że w treści tych umów strony nie przewidziały warunku zawieszającego, a w szczególności, nie uzależniły skuteczności złożonych w ich ramach oświadczeń woli od dokonania przez pozwanego określonych umowami opłat wstępnych. Tym samym, wbrew zarzutom strony powodowej, w ocenie Sądu doszło do ich ważnego i skutecznego zawarcia na chwilę złożenia zgodnych oświadczeń woli.

Za chybiony uznał przy tym zarzut powodowej spółki, że do zawarcia tych umów nie doszło wobec braku wymiany dokumentów między stronami na skutek negatywnej ich weryfikacji (nota bene już podpisanych przez obie strony) przez Centralę strony powodowej. Zwrócił uwagę, że w myśl postanowień każdej z „nowych” umów leasingu z dnia 26.02.2013 r., każda z nich została sporządzona w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron, a podpisy ich stron zostały złożone na każdym z egzemplarzy. Wobec tego brak było jakichkolwiek podstaw by oczekiwać wymiany dokumentów, o której mowa w treści art. 78 k.c.

Wskazał też na marginesie, że w sprawie brak jest jakiegokolwiek dowodu na to, że strona powodowa poinformowała pozwaną o obowiązujących procedurach wewnętrznych w ramach struktury (...) S.A. dotyczących wykonania umowy, a przede wszystkim konieczności weryfikacji i akceptacji podpisanych umów przez Centralę strony powodowej. Powyższe nie wynika również z treści porozumienia negocjacyjnego z dnia 4.02.2013r. oraz nowych umów leasingowych z dnia 26.02.2013 r. Ponadto zwrócił uwagę, świadek M. J., na rozprawie w dniu 14.07.2016r. zeznał, iż „podpisy na umowie według mojego uznania są potwierdzeniem dla Centrali, że umowa została podpisana w mojej obecności przez osoby w niej wskazane. Działalem w imieniu (...)” Nie ulega więc wątpliwości, iż umowy te zostały ważne zawarte.

W świetle postanowień porozumienia negocjacyjnego z dnia 4.02.2013 r. warunkiem zawarcia nowych umów leasingu było w szczególności przedłożenie przez pozwanego Ł. K. dokumentów i informacji, dotyczących sytuacji prawnej i ekonomicznej jego przedsiębiorstwa oraz pozytywna weryfikacja jego zdolności do należytego wykonania umowy, dokonana zgodnie z wymogami i kryteriami, stosowanymi przez stronę powodową, a także ustanowienie wymaganych przez stronę powodową zabezpieczeń. Z powyższego nie wynika zatem, iż warunkiem zawarcia nowych umów leasingu było uiszczenie opłat wstępnych (§ 3 ust. 2). Również umowy w swej treści nie zawierały takiego warunku.

Sąd Okręgowy zwrócił ponadto uwagę, że z treści porozumienia oraz przedmiotowych umów nie wynika wprost, iż zostały one zawarte w celu umorzenia wierzytelności wynikających z pierwotnych umów leasingowych, zawartych

w dniu 3.12.2010 r., jednakże w jego ocenie nie budziło wątpliwości, że taka była wola stron. Wskazał przy tym, że z okoliczność niniejszej sprawy wynikało ponad wszelką wątpliwość, iż przedmiotem nowych umów leasingowych było oddanie pozwanemu do używania i korzystania, dokładnie tych samych urządzeń gastronomicznych, które zostały objęte pierwotnymi umowami leasingowymi, w dokładnie takim samym czasie (tj. przez okres 60 miesięcy od dnia zawarcia umów leasingowych), w zamian za co pozwany zobowiązał się w odstępach miesięcznych, do 26 dnia każdego miesiąca dokonywać na rzecz strony powodowej stosownych opłat. W chwili zawarcia umów z 2010 r. wartość leasingowanych urządzeń wynosiła 40.892,00 zł netto. Sprzęt był używany w okresie od 2010 r. do chwili zawarcia nowych umów tj. 26.02.2013 r., co biorąc pod uwagę zasady logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego winno spowodować spadek jego wartości. Tymczasem w świetle nowych umów jego wartość została oszacowana na kwotę 122.270,17 zł (umowa (...)), a więc odpowiadającą dokładnie wysokości zobowiązań pozwanego z umowy z 2010 r. określonych w porozumieniu z dnia 4.02.2013 r. (§ 2 ust.) tj. 66.458,54 zł + 38.106,29 zł + 17.705,34 zł (łącznie 122.270,17 zł). Nie ulega więc wątpliwości, że to zobowiązanie miało zostać spełnione przez pozwanego już w ramach nowych umów i że taki był zamiar zawierających je stron.

Podkreślił przy tym, że oceny tej nie zmienia okoliczność, że pozwany ostatecznie umowy te wykonał jedynie w niewielkiej części oraz, że złożył oświadczenie w dniu 27.05.2014 r. wyrażające zgodę na sprzedaż tych urządzeń i ich rozliczenie w ramach umów z 2010 r. Pozwany w pismach i korespondencji stron z 2013 r., tak jak w toku niniejszego procesu, konsekwentnie twierdził i utrzymywał, iż strony są związane umowami z 2013 r., czego jednak strona powodowa nie chciała uwzględnić. Za logiczne uznał w tych okolicznościach, że chcąc pomniejszyć swoje należności wobec strony powodowej, ostatecznie w dniu 27.05.2014 r. złożył oświadczenie takiej treści. Zdaniem Sądu nie świadczy to jednak o zmianie zamiaru, jaki towarzyszył stronom umów z 26.02.2013 r. w chwili ich zawarcia.

W związku z powyższym, na podstawie powołanych okoliczności i dowodów, Sąd uznał, iż strony zawierając porozumienie w dniu 4.02.2013 r. oraz kolejne trzy umowy leasingu w dniu 26.02.2013 r., dążyły do tego, aby należności wynikające z pierwotnych umów leasingowych rozliczyć w ramach nowo zawartych umów. Tym samym w ocenie Sądu, nie ulega wątpliwości, iż strony, na podstawie skutecznie zawartych umów leasingowych z dnia 26.02.2013 r. umorzyły zobowiązanie, wynikające z pierwotnych umów leasingowych z 2010 r., a pozwany miał je spełnić już w ramach umów z 26.02.2013 r. Tym samym strona powodowa nie miała podstaw do wypełnienia złożonego wraz z pozwem weksła, zabezpieczającego wykonanie umowy leasingu operacyjnego z 2010 r., co czyni jej żądanie zasądzenia od pozwanych wskazanej w niej kwoty bezzasadnym.

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy uchylił wydany w niniejszej sprawie nakaz zapłaty, oddalił powództwo i zasądził od strony powodowej na rzecz pozwanych zwrot poniesionych przez nich kosztów procesu, stosownie do jego wyniku.

Strona powodowa zaskarżając niniejszy wyrok w całości, zarzuciła Sądowi Okręgowemu, że przy jego wydaniu dopuścił się:

- 1) naruszenia art.78 § 1 zd.2 kc przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że strony w dniu 26.02.2013 r. zawarły umowę leasingu pomimo braku wręczenia pozwanemu pisemnego oświadczenia powodowego leasingodawcy w tym przedmiocie, czym w konsekwencji doprowadzić miały do nowacji zobowiązania, stanowiącego przedmiot powództwa;
- 2) naruszenia art. 65 kc przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że zgodną wolą stron było wywołanie skutku zawarcia umowy leasingu datowanej na 26.02.2013 r., już w chwili przygotowania obejmujących jej treść dokumentów umowy (złożenia na nich podpisów przez pozwanych), przy zatrzymaniu wszystkich egzemplarzy tych dokumentów przez przedstawiciela powoda pomimo, iż zapisy dokumentu, co do poprzedzających zawarcie umowy płatności bezspornie nie odpowiadały wówczas prawdzie;
- 3) sprzeczności istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego i przyjęcie, z naruszeniem przepisu art. 233 §1 kpc, że w stanie faktycznym sprawy doszło do skutecznego zawarcia nowej umowy leasingu, wskutek czego zobowiązanie dochodzone pozwem wygasło.

W oparciu o powyższe zarzuty wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanych solidarnie na jej rzecz kwoty 81.551,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 05.07.2012 r. ewentualnie, w przypadku przyjęcia przez Sąd Apelacyjny wystąpienia przesłanek z art.386 § 4 kpc, uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Wniosła ponadto o zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za I i II instancję według norm przepisanych.

W odpowiedzi obaj pozwani wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie od strony powodowej na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podstawą jej rozpoznania były ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Okręgowy, bowiem znajdowały one pełne oparcie w zebranych w sprawie materiale dowodowym. Brak było przy tym uzasadnionych podstaw do uwzględnienia postawionego przez stronę pozwaną zarzutu, że dokonując jego oceny Sąd I Instancji przekroczył granice swobody, jakie ustawodawca wyznaczył sądom w ramach dyspozycji art. 233 §1 k.p.c.

Kwestią mającą pierwszorzędne znaczenie dla oceny zasadności dochodzonego roszczenia było to, czy w dniu 26.02.2013 r. doszło do zawarcia pomiędzy stroną powodową i Ł. K. umów nr: (...), (...), (...) - jak twierdzili pozwani, czy też na skutek niespełnienia przez Ł. K. warunku zawieszającego, jakim miało być uiszczenie przez niego w określonym terminie sumy wskazanych w nich opłat wstępnych, nie zostały one zawarte - jak twierdziła strona powodowa.

Ocena ta jest o tyle istotna, że nie budzi wątpliwości w świetle zebranego w sprawie materiału dowodowego, iż poprzez ich zawarcie miało dojść do odnowienia - w rozumieniu art. 506 §1 k.c. - zobowiązań pozwanych powstałych w związku z rozwiązaniem przez stronę powodową trzech umów leasingowych zawartych przez nią z Ł. K. w dniu 3.12.2010 r., w tym umowy w oparciu, o którą strona powodowa dochodziła swych roszczeń w toku niniejszego postępowania. Sąd Apelacyjny w pełni podziela wyrażone w tej kwestii przez Sąd Okręgowy stanowisko wraz z przytoczoną na jego uzasadnienie argumentacją, przy czym za zbędne należy uznać szczegółowe jej omawianie w sytuacji, gdy apelująca nie podniosła w tym zakresie jakichkolwiek zarzutów.

Również w kwestii spornej, dotyczącej skuteczności zawarcia w/w umów, Sąd Apelacyjny nie znajduje jakichkolwiek podstaw do uznania trafności postawionych przez apelującą zarzutów.

W szczególności za bezzasadny należy uznać zarzut, jakoby czyniąc ustalenia w tym zakresie Sąd I Instancji miał się dopuścić sprzeczności z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego. Wbrew twierdzeniom apelującej fakt zawarcia tych umów wynika z bezspornej okoliczności, że zostały one podpisane przez obie strony, a zarazem w ich treści brak jest jakiegokolwiek zapisu, z którego można by było wywodzić wniosek, że zostały one zawarte pod warunkiem zawieszającym, czy też warunkiem rozwiązującym. Jak trafnie zwrócił uwagę Sąd Okręgowy, wyrażenie woli zawarcia umów o określonej treści uniemożliwia jednocześnie jej niezawarcie z uwagi na nieujęty w tej treści warunek. Strona powodowa, jako autor postanowień umownych i podmiot zawodowo trudniący się zawieraniem umów tego rodzaju, niewątpliwie miała możliwość takiego sformułowania jej postanowień, aby wyrażały one jej wolę zastrzeżenia warunku tego rodzaju. Trafna jest również uwaga Sądu I Instancji, że nic nie stało na przeszkodzie, aby umowy te zostały podpisane przez stronę powodową dopiero po tym, gdy Ł. K. dokonałby wpłat przewidzianych w nich opłat wstępnych, skoro jej wolą miało być ich zawarcie dopiero po ich uiszczeniu. To, że po ich podpisaniu przez obie strony, wszystkie ich egzemplarze zostały zabrane przez stronę powodową, a Ł. K. otrzymał jedynie ich skany (już podpisane), w niczym nie podważa ich prawnej skuteczności. Nie ma na to również wpływu fakt pokwitowania w jej treści uiszczenia tych opłat wstępnych mimo tego, że nie zostały one wówczas wpłacone, gdyż ta bezsporna okoliczność stanowiła jedynie o niewykonaniu przez Ł. K. ciążącego na nim w tym zakresie zobowiązania, a w konsekwencji wiązało się to z możliwością dochodzenia przez stronę powodową wynikających z tych umów roszczeń. Zwrócić przy tym

należy uwagę, że o woli zawarcia tych umów w dniu ich podpisania tj. 26.02.2013 r., świadczy zabezpieczenie ich wykonania poprzez wystawienie przez Ł. K. weksli in blanco, a następnie ich poręczenie przez T. J. i B. L. (1). Należy przy tym mieć na uwadze, że jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego udzieli oni tych poręczeń w późniejszym czasie (żaden z nich nie brał udziału w spotkaniu, w trakcie którego doszło do podpisania tych umów), a przy tym brak jest jakichkolwiek dowodów, które miałyby wskazywać na to, że mieliby wówczas pozostawać w przekonaniu, że są to umowy warunkowe. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika również, aby strona powodowa zwróciła Ł. K. oraz jego poręczycielom weksle, po tym jak według jej twierdzeń miało się okazać, że umowy z dnia 26.02.2013 r., których prawidłową realizację miały one zabezpieczać, miały nie dojść do skutku. Okoliczność ta dodatkowo świadczy o niewiarygodności jej twierdzeń w tym zakresie.

Przeciwko jej stanowisku przemawia również treść zawartego pomiędzy nią i Ł. K. w dniu 4.02.2013 r. porozumienia negocjacyjnego (k:24). W jego §3 strony uzgodniły warunki zawarcia nowych umów leasingu, które Ł. K. miał spełnić i żaden z nich nie dotyczył uiszczenia przez niego opłat wstępnych. Należy również mieć na uwadze, że w §5 ust. 2 strony uzgodniły, że porozumienie to traciło moc w przypadku odmowy zawarcia nowych umów leasingowych przez stronę powodową w przypadku negatywnego wyniku weryfikacji zdolności Ł. K. do należytego ich wykonania, braku należytego współdziałania z jego strony, w tym nieprzedstawienie przez niego wymaganych dokumentów i informacji w określonych przez nią terminach, nie później jednak niż do dnia 28.02.2013 r. Jak wynika z korespondencji mailowej stron, przed tym terminem Ł. K. spełnił te warunki, czego wynikiem było podjęcie przez stronę powodową pozytywnej decyzji „na te trzy umowy” (k:306), a konsekwencją tego było umówienie się przez nie na podpisanie tych umów (k: 307). Wymaga przy tym podkreślenia, że z żadnego z pism poprzedzających ich podpisanie nie wynika, aby rozważały ich zawarcie pod jakimkolwiek warunkiem zawieszającym, czy też rozwiązującym.

W świetle powyższego, jak trafnie ocenił Sąd Okręgowy, nie znajduje żadnego uzasadnienia stanowisko strony powodowej, która - mimo złożenia przez nią podpisów na spornych umowach leasingowych – a tym samym oświadczeń woli o treści w tych dokumentach ujętej - twierdzi, że nie doszło do skutecznego ich zawarcia w dniu 26.02.2013r. Umowa jest czynnością prawną wymagającą zgodnych oświadczeń woli stron, a oświadczenie woli jest przejawem tej woli wyrażającym zamiar strony wywołania określonych skutków prawnych. Nie można zatem próbować omijać wyraźnie wyrażoną wolę wtedy, gdy treść zawartej umowy staje się dla jednej ze stron niekorzystna, a pomiędzy stronami dochodzi do sporu o wykonanie tej umowy (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2010r., I CSK 10/10, LEX nr 863588). Powoływanie się przez stronę powodową na zależny wyłącznie od jej uznania wynik jej wewnętrznej, znanej tylko jej i przez nią kształtowanej procedury weryfikacyjnej, jako niweczący skutek złożonych w ramach umów z 26.02.2013 r. oświadczeń woli, nie może zostać uznane za skuteczne.

Tym samym za bezzasadny należało również uznać zarzut naruszenia art. 65 k.c., którego strona powodowa opierała wyłącznie na fakcie zatrzymania przez nią wszystkich egzemplarzy tych umów. Wymaga przy tym podkreślenia gołosłowność jej twierdzeń, że tego typu praktyka jest powszechnie znana, dlatego też pozwani przystając na nią mieli wyrazić swoją wolę zawarcia ich pod warunkiem. Podkreślić przy tym należy, że z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika bynajmniej, aby na etapie podpisywania tych umów strona powodowa (jej pełnomocnik) ustaliła z Ł. K. jakikolwiek termin do uiszczenia tych opłat wstępnych, a zatem jej twierdzenia, że tego terminu nie dochował należało uznać za niewykazane.

Za bezzasadny należało również uznać zarzut naruszenia przez Sąd Okręgowy art.78 §1 zd.2 k.c., który w świetle okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, jak trafnie wyjaśniono to w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie mógł mieć w niej zastosowania. W odpowiedzi na apelację pozwani szeroko odnieśli się do tej kwestii (504 – 505), które to stanowisko znajduje pełne oparcie zarówno w orzecznictwie sądowym jak i poglądach doktryny.

W świetle powyższych okoliczności, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację i orzekł o kosztach poniesionych przez pozwanych na tym etapie postępowania, stosownie do jego wyniku i w zakresie sformułowanych przez nich

w tym zakresie żądań, w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z §2 ust. 6 w zw. z §10 ust. 1 pkt. 2 rozp. Min. Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...). Wskazać w tym miejscu należy, że Ł. K. był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika dopiero na etapie postępowania apelacyjnego.